

آشنایی با

غنی سازی تکالیف آموزشی

تهیه و تنظیم:

ثریا حسین پور چمشیدی

**سال تحصیلی
۱۳۹۳-۹۴**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تکلیف درسی

در طول تحصیل شما چند بار اتفاق افتاده است که تکلیفی را با لذت انجام دهید؟
در هنگام انجام تکلیف آموزشی چه احساسی به شما دست می داده است؟
تا چه اندازه تکالیف به یادگیری شما کمک کرده است؟

اکنون که در مقام معلمی تصمیم می گیرید و تکالیفی را برای دانش آموزانتان تعیین می کنید، چه تغییراتی در انتخاب و شکل و محتوای تکالیف نسبت به گذشته ی تحصیلی خودتان محسوس است؟

آیا از رفتار عملکرد و مناسبات دانش آموزان با تکالیف آموزشی رضایت دارید؟

ماهیت فعالیت ها و تجارب یاددهی - یادگیری متأثر از رویکردهای انتخابی نظام های آموزشی است در این رابطه انتخاب رویکرد های جدید یاددهی یادگیری که موجبات افزایش میزان تحقق هدف های آموزش و پرورش و رشد مهارت های زندگی، مهارت حل مسئله ، مهارت تصمیم گیری درست، تفکر انتقادی و خلاقیت ، مهارت انتخاب هدف های واقع بینانه در زندگی تحصیلی و... مهارت برقراری ارتباط مؤثر را فراهم سازد از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

برداشت ها و باورها در ارتباط با تکلیف از دیدگاه معلمان، دانش آموزان و اولیا

تکلیف در آموزش فعال	تکلیف در آموزش سنتی و منفعل	
<p>ایجاد فرصت برای تولید دانش، کمک به یادگیری، ایجاد فرصت برای شکوفایی استعدادها، وسیله ای برای جبران اشکالات، یادگیری، وسیله ای برای قضاوت در ارزشیابی، کسب مهارت های زندگی</p>	<p>صرفاً ایجاد کار برای دانش آموز، ابزاری برای تنبیه و جریمه</p>	<p>معلم</p>
<p>فرصتی برای خود ارزیابی، تلاشی لذت بخش، فرصتی که معلم در اختیارشان قرار می دهد، دست یافتن به اطلاعات، سودمند برای زندگی</p>	<p>بیکاری، کاری کسل کننده، تکراری بوده، وظیفه ای که معلم بر دوش آنان میگذارد، مانعی برای بازی و تفریح، وقت گیر و خسته کننده</p>	<p>دانش آموز</p>
<p>استفاده ی بهینه از اوقات فراغت، پل ارتباطی جهت آگاهی از فرایند آموزش، سودمند برای زندگی کودک</p>	<p>سرگرم شدن فرزند، درگیر شدن اعضای خانواده، مشق شب اولیا</p>	<p>اولیا</p>

طول مدت ذخیره ی اطلاعات در حافظه ی کوتاه مدت نسبتاً کوتاه و کمتر از ۲۰ ثانیه است مگر این که مرور ذهنی شوند.

به طور کلی فوایدی که از تکلیف حاصل می شوند عبارتند از:

- با تکرار و تمرین آموخته ها تثبیت می شوند.
- آموخته های دانش آموز در موقعیت های خارج از مدرسه جنبه ی کاربردی پیدا می کند.
- ابتکار و خلاقیت دانش آموزان پرورش می یابد.
- زمینه های مناسب برای خود ارزیابی دانش آموز فراهم می کند.
- پاسخ گوی نیازهای دانش آموزان و متناسب با تفاوت های فردی آنان می باشد.

- می تواند در ارزشیابی از آموخته های دانش آموزان مؤثر باشد.
- موجب استفاده بهینه از اوقات فراغت دانش آموزان می شود.
- فرصتی فراهم می کند تا دانش آموز در انتخاب روش و زمان انجام فعالیت .
های آموزشی تصمیم گیرنده باشد.
- اولیا را از فعالیت های آموزشی درون مدرسه آگاه می سازد.
- تکلیف شب به عنوان یک عمل مفید موجب مسئولیت پذیری دانش آموز می شود.
- به عنوان یک آموزش غیررسمی در برنامه ی درسی ، امکان دست یابی به اهدافی
که در ساعت رسمی تحقق نیافته اند را فراهم می سازد.
- حلقه ی ارتباطی بین دانش آموز و خانه و مدرسه است -

جایگاه تکالیف در ارزش‌یابی کیفی توصیفی

تکالیف درسی یکی از ابزارهای مهم ارزش‌یابی است و بررسی تکالیف درسی اطلاعات ارزشمندی از یادگیری دانش‌آموزان را به دست می‌دهد. استفاده از ابزار مهم تکالیف درسی برای ارزش‌یابی چگونگی یادگیری و پیشرفت دانش‌آموزان، به روشنی نشان می‌دهد که چگونه می‌توان ارزش‌یابی و تدریس را با همدیگر در آمیخت و آن دو را به مثابه‌ی یک جریان واحد در نظر گرفت. در اصل، طراحی تکلیف بر مبنای ارزش‌یابی‌های فرایندی انجام می‌گیرد و ارزش‌یابی‌های صورت گرفته از اجرای تکالیف نیز به بهبود یادگیری و جریان تدریس (طراحی تکالیف و فعالیت‌های یادگیری کامل‌تر و دقیق‌تر) کمک می‌کند.

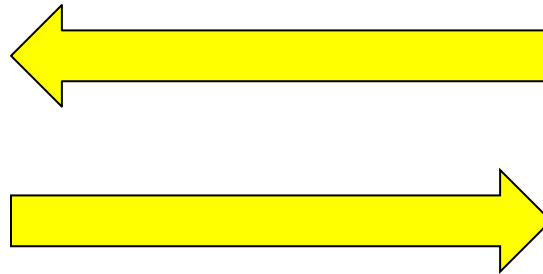
ویژگی های فعالیتهای یادگیری

- تکالیف تکراری نباشد زیرا موجب خستگی و دلزدگی دانش آموزان می شود.
- تکالیف با مسائل واقعی و زندگی معمول دانش آموزان ارتباط داشته باشد.
- موجب تلاش و تکاپوی عملی و ذهنی دانش آموزان شود.

فرمولی که جان دیویی مطرح کردند: **یادگیری از طریق عمل**

تکالیف درسی، اگر به خوبی طراحی و اجرا شوند، هم می‌توانند موجب بهبود و توسعه‌ی مهارت‌های دانش‌آموزان شوند و هم منبعی برای ارزش‌یابی از پیشرفت دانش‌آموزان باشند. این نکته در ارزش‌یابی کیفی توصیفی بسیار مهم است.

ارزش‌یابی از
جریان یادگیری
دانش آموز

طراحی و اجرای
تکالیف برای بهبود و
ارتقای یادگیری دانش
آموز

انواع تکالیف درسی از نظر هدف

- ۱- تکلیف تمرینی
- ۲- تکالیف آمادگی
- ۳- تکالیف بسطی - امتدادی
- ۴- تکالیف خلاقیتی

۱- تکلیف تمرینی

این نوع تکالیف، قدیمی ترین و رایج ترین تکالیف درسی در مدرسه اند و معمولاً به صورت کتبی و برای تثبیت یادگیری به روش تکرار و تمرین اجرا می شود. دانش آموزان مثلاً باید املاي کلمات یا جمع، ضرب و تقسیم اعداد را تکرار کنند. تکالیف تمرینی، در صورتی که تکراری و یکنواخت و غیرکاربردی باشند، به کسالت و خستگی دانش آموز منجر می شود.

تکالیف تمرینی اگر به دقت و مطابق با توانایی یکایک دانش آموزان و تفاوت های فردی آن ها انتخاب شود بسیار مفید است.

تکالیف تمرینی مثال

فرزندم با اعدادی که یاد گرفته ای جای خالی را پر کن.

شماره‌ی تلفن مدرسه: شماره‌ی تلفن منزلتان:

شماره‌ی تلفن خاله: شماره‌ی تلفن عمو:

شماره‌ی تلفن دایی: شماره‌ی تلفن عمه:

حالا به این سؤال جواب بده.

کدام عددها در شماره‌ی تلفن ها تکرار شده است؟

شماره‌ی تلفن ها چند رقمی است؟

حالا یک شماره‌ی تلفن برای خودت درست کن؟

تکالیف تمرینی مثال

مؤثرترین تکالیف تمرینی آن هایی است که معلم از دانش آموز بخواهد آموخته های جدید خود را با روش شخصی و به شکل قابل فهم به کار گیرد .

برای مثال چند تقسیم اعشاری را خود طرح و آن ها را حل کند ، یا نمونه هایی از تغییراتی را که هر روز در اطراف او روی می دهد فهرست کند . تمرینی را در کلاس حل کند. یا خلاصه ای از حوادثی که در منزل آن ها اتفاق افتاده است را برای درس انشا بنویسد.

۲- تکالیف آمادگی

هدف این نوع تکالیف وادار کردن دانش آموزان به کسب یک زمینه ی اطلاعاتی و به منظور آماده شدن برای بحث در باره ی درس روز/جلسه بعد است.

تکالیف آمادگی زمانی سودمند است که ابتدا رهنمودها ، راهنمایی ها و دستورالعمل های لازم در مورد چگونگی و چرایی انجام تکلیف کاملاً برای دانش آموزان تبیین گردد و ابتکار عمل، قدرت تحیل و روش مشخصی مراعات شود.

مثال: درس را مطالعه کنید و به این سؤالات پاسخ دهید، جمع آوری مطالب و مواد قبل از کنفرانس در کلاس درس، از قبل خواندن درس

گاهی لازم است دانش آموزان در امتداد موضوعی که یاد گرفته اند، تجاربی اضافه کسب کنند و دانش، فهم و مهارت خود را توسعه دهند یا لازم است دانش خود را در موقعیت‌های غیر کلاسی و جدید به کار گیرند. فعالیت‌هایی که با این منظور طراحی می‌شوند به بسط و توسعه‌ی تجارب دانش آموزان منجر می‌شوند و به لحاظ تربیتی ارزش فراوانی دارند. زیرا هدف اساسی تربیت بر این بسط و استعلای تجارب استوار است. یعنی دانش آموزان باید بتوانند فهم و دانش و توانمندی‌های خود را توسعه دهند.

- فرزندم وقتی به خانه رفتی با استفاده از ساعت و به کمک مادرت زمان انجام این کارها را اندازه بگیر و آنها را بنویس.
- نوشتن اعداد یک تا بیست
- نوشتن حروف الفبای فارسی
- مسواک زدن
- ذوب شدن یک قطعه یخ در لیوان
- پژوهش در یک موضوع اجتماعی، علمی، فرهنگی، ادبی، اخلاقی و.. را که قبلاً در کلاس تدریس شده است.

به اعتقاد فویل در تکالیف خلاقیتی دانش آموز مفاهیم و مهارت های کسب شده در کلاس درس را با هم ترکیب و در یک راه یا راه های جدید و متفاوت به کار می بندد.

تکالیف خلاقیتی ممکن است به صورت کتبی یا شفاهی و یا انجام کاری یا حل مسئله ای خاص باشد این نوع تکلیف قدرت خلاقیت، ابتکار شخصی، قدرت تخیل و خود راهبری را در دانش آموز پرورش می دهد.

برای استفاده و ارائه این نوع تکالیف می بایست از تکنیک های خلاقیت چون « بارش مغزی»، « بدیعه پردازی » و ... استفاده کرد .

از اشیا و وسایل خود چه استفاده های دیگری می توانید بکنید به گونه ای که با کاربردهای رایج آن متفاوت باشد؟ با باطری آهن ربا بسازیم ، داستانی در مورد یک حیوان خانگی بنویسیم ، با آب رنگ بازی کنیم ، با انواع سنگ ها کاردستی درست کنیم، یک کشتی خیالی نقاشی کنیم و نوشتن مقاله هایی به عنوان تکلیف که مستلزم خواندن چند منبع ، ایجاد ترکیب خلاق از اطلاعات ، تکالیف آزمایشگاهی و...

این نوع تکالیف با هدف تولید دانش توسط فراگیر مورد استفاده قرار می گیرد. روش انجام تکالیف عمدتاً مبتنی بر شیوه حل مسئله و روش علمی است. این نوع تکالیف در زمان طولانی تر انجام می گیرد.

- گاردنر بر این باور است که هوش ، با توانایی تحلیل مسائل و نیز برخورداری از کارایی در محیطی طبیعی و واقعی ، ارتباط فراوان دارد . باید توجه داشت که گاردنر مهارت و توانایی افراد را در مقوله های هوش طبقه بندی نموده است و مراد او از هوش چندگانه همان مهارت و توانایی های افراد است .

- حال اگر بخواهیم تئوری هوش چند گانه گاردنر را در کلاس مورد استفاده قرار دهیم ؛ آن گاه باید تکالیفی را تدوین کنیم که مبتنی بر استفاده و بهره گیری از تمامی توانایی های فرد باشد . معلم در ارائه این نوع تکالیف خود را ملزم به استفاده از هوش زبانی ، منطقی ، ریاضی ، مکانی ، حرکتی ، جسمانی ، موسیقایی ، میان فردی ، درون فردی و طبیعت گرا می نماید و تکالیف ارائه شده را به گونه ای تنظیم می کند تا فراگیر در انجام تکلیف خود از این توانایی ها بهره گیرد .

مثال: تکالیف پژوهشی

جمع آوری
اطلاعات

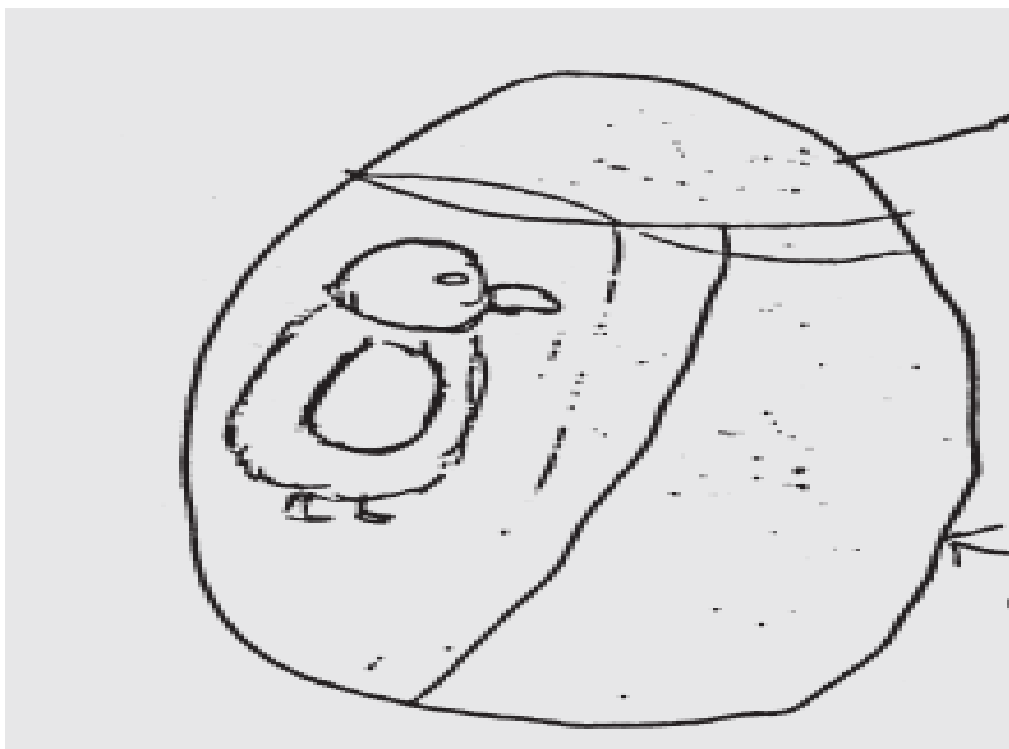
شورای دانش آموزی : مطالعه فراگیر در خصوص شیوه های تبلیغی یک کانیددا (هوش زبانی) ، در نظر گرفتن چارچوب زمانی تبلیغات و ارتباط زمان با نوع تبلیغ (هوش ریاضی - منطقی) ، در نظر گرفتن و تقلید ژست های انتخاباتی کانیددا (هوش حرکتی - جسمانی) و ... از نوع تکالیف هوشی محسوب می شود.

فعالیت های یادگیری ترمیمی یا اصلاحی

در واقع، طراحان تکلیف از این منظر (ترمیمی و اصلاحی)، طراحان فرصت یادگیری جدید برای دانش آموزانی است که نیاز ویژه‌ی آموزشی دارند و این نیاز ویژه با مطالعه‌ی عملکرد دانش آموز و تحلیل و تفسیر خطاها و موفقیت‌هایش شناخته می‌شود. معلم بر اساس شناختی که از چگونگی ضعف دانش آموز به دست آورده است، تکالیف مناسبی را برای جبران ضعف او طراحی می‌کند.

(این تکالیف بین تکالیف تمرینی و بسطی قرار دارند که برای رفع ضعف یادگیری یا کج فهمی‌ها و یا توسعه‌ی قوت‌ها تصمیم‌گیری می‌نماید.)

تکلیف درسی (فعالیت های
ترمیمی)

غذا

اکسیژن

مراحل طراحی فعالیت های ترمیمی

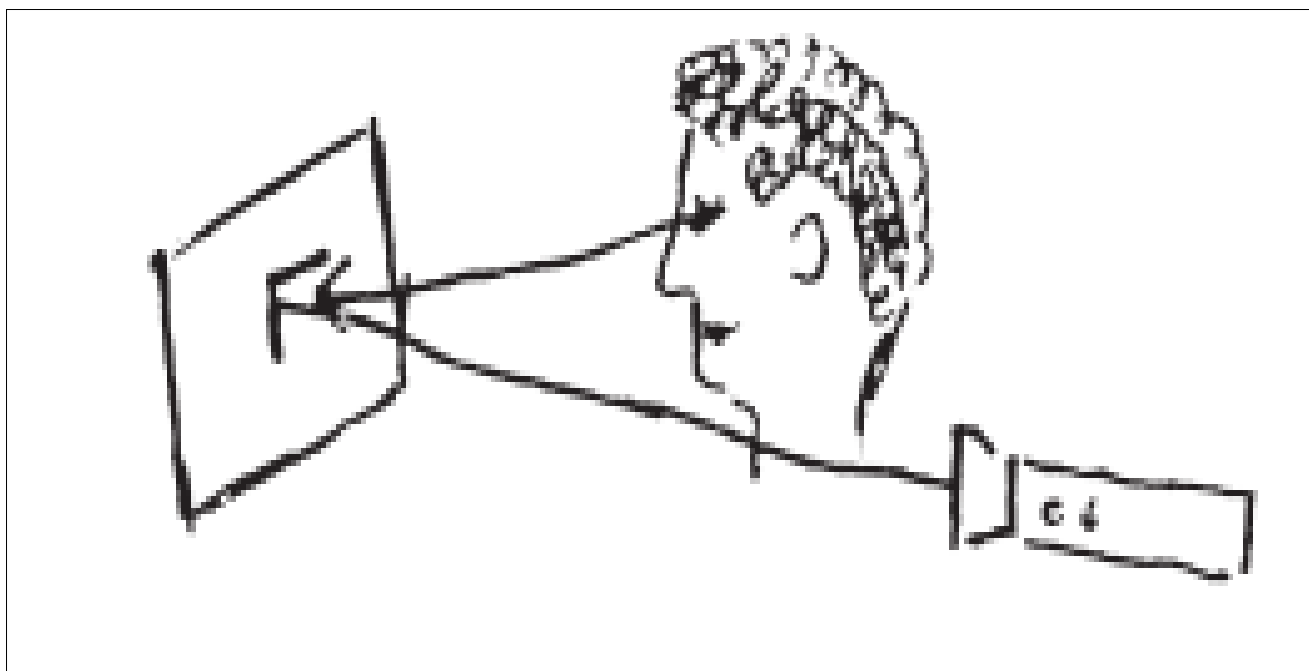
نخست، هدف باید مشخص شود. این هدف باید با تحلیل و تفسیر اطلاعات به دست آمده از عملکرد دانش آموز یا گروهی از دانش آموزان تعریف شود. یعنی باید در راستای اصلاح ضعف یا بهبود و ارتقای توانایی خاصی باشد.

دوم، فعالیت مناسبی را برای دانش آموز تعریف شود. این فعالیت باید با هدف، ضعف و توانایی دانش آموز یا گروهی از دانش آموزان متناسب باشد.

ادامه مراحل طراحی فعالیت ترمیمی

- سوم، دانش آموز یا دانش آموزان، افراد ذینفع و همکار، مانند والدین و یا هم کلاسی ها را توجیه کنید.
- چهارم، روند اصلاح و بهبود عملکرد دانش آموز بررسی شود.

یک مثال: دانش آموز روش دیدن را با نقاشی نشان دهد.

یک تجربه

- معلمی با بررسی اشتباهات نگارشی در نوشته‌های دانش‌آموزی متوجه می‌شود که وی بیش‌تر در نوشتن درستِ تعداد دندانه‌های حرف‌های "س" و "ش" اشتباه می‌کند. او فکر می‌کند که دقت دیداری او در این زمینه کافی نیست. با وقوف به این واقعیت، معلم تکلیفی را طراحی می‌نماید تا دقت دیداری او در نوشتن افزایش یابد.
- در این تکلیف دانش‌آموز باید در طول یک هفته، با مطالعه‌ی متن کتاب‌های قصه، نشانه‌ی "س" و "ش" را شناسایی کند و دور آن‌ها را با مداد قرمز خط بکشد و این موضوع را با مادر دانش‌آموز در میان می‌گذارد و از او می‌خواهد در طول یک هفته این فعالیت را با فرزندش در خانه دنبال کند و به او گزارش دهد. بعد از اجرای این فعالیت، معلم مشاهده می‌کند که اشتباهات یاد شده در نوشته‌های دانش‌آموز به طرز محسوسی کاهش یافته است

طراحی مداخله آموزشی

- یکی از ویژگی‌های مهم و اساسی ارزش‌یابی کیفی توصیفی، جهت‌گیری اصلاحی آن است. زیرا این الگوی ارزش‌یابی، هم اطلاعات لازم و هم فرصت مناسب را برای بهبود فرآیند یادگیری فراهم می‌کند. هنگامی که ضعف‌ها و مشکلات یادگیری دانش‌آموزان شناسایی شد، لازم است که برای رفع آن‌ها اقداماتی صورت گیرد. دخالت کردن در روند گسترش و یا تداوم این ضعف‌ها و مشکلات یادگیری، "مداخله" نامیده می‌شود.

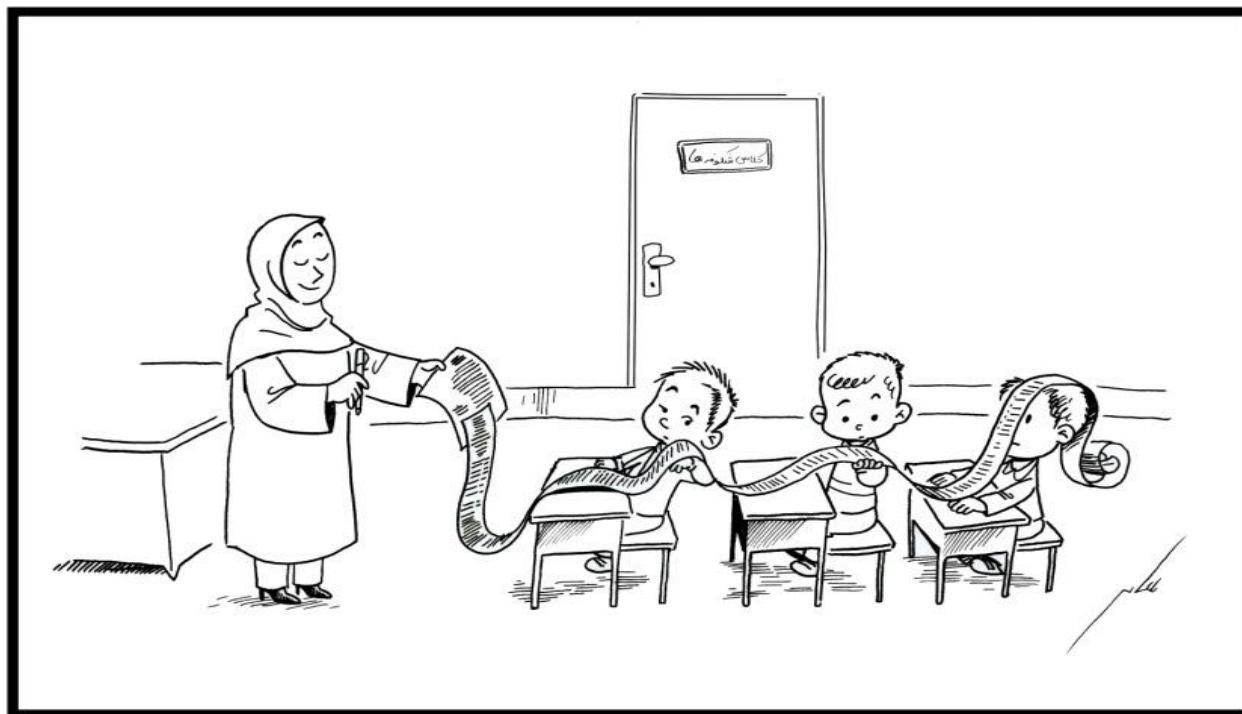
مراحل طراحی مداخله آموزشی

- **نخست:** باید، براساس تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده، مشکل و دامنه‌ی آن مشخص گردد.
- **دوم:** باید، براساس امکانات و شرایط موجود، راه یا راه‌های مقابله با مشکل مشخص شود.
- **سوم:** باید همکاران و حامیان اجرای مداخله مشخص گردد.
- **چهارم:** مداخله اجرا و یا هدایت شود.
- **پنجم:** باید از نتایج مداخله ارزیابی به عمل آید.

گام پنجم (ارزش یابی)

- یکی از فعالیت‌های مهم معلم در فرایند یاددهی و ارزش‌یابی، ارائه‌ی بازخوردهای مؤثر و پیوسته است. بازخورد، در واقع فعالیتی است که جریان یادگیری را در کلاس عمق می‌بخشد. بازخوردهای توصیفی، به دلیل سهولت در برقراری ارتباط و انتقال دقیق‌تر منظور و مقصود معلم، از عهده‌ی این منظور بهتر برمی‌آید. بازخوردهای توصیفی در واقع انعکاس‌دآوری معلم نسبت به فعالیت‌ها و نتایج یادگیری دانش‌آموز است. فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموز از طریق بازخورد، در مسیر انتظارات آموزشی قرار می‌گیرد. با وجود بازخورد توصیفی است که ارزش‌یابی، رشد‌دهنده، توانمندساز و پویا می‌شود.

بازخورد باید کوتاه، قابل فهم و مفید باشد!

نجات یک فرد، نجات یک اجتماع

• انواع تکالیف از لحاظ نوع ارائه :

تکالیف را به لحاظ نوع ارائه ی آن ها توسط فراگیران می توان به سه گروه تقسیم کرد :

۱- تکالیف شفاهی :

در این نوع از تکالیف انتظار می رود فراگیران اطلاعات جمع آوری شده را به صورت شفاهی در کلاس ارائه دهند (مانند حفظ اشعار - سخن رانی و کنفرانس های درسی)

۲- تکالیف کتبی :

در این نوع تکالیف از فراگیر انتظار می رود کلیه اطلاعات ، تمرین ها ، آموخته ها و ... خود را به صورت کتبی ارائه دهد . این شکل از تکلیف ، از نظر سهولت بررسی ، حتی خارج از کلاس درس ، بسیار رایج بوده و به دلیل ارائه بازخورد مناسب ، از روایی بیش تری برخوردار هستند .

۳- تکالیف عملی:

- در این نوع تکالیف ، فراگیران به تناسب اهداف آموزشی مورد نظر ، تکلیف کلاسی را در قالب یک کار عملی (فردی یا گروهی) از قبیل ساخت نشریه ، وسایل آموزشی ، ماکت ها ، چارت های آموزشی و ... ارائه می نمایند . تکالیف عملی به دلیل ملموس بودن و درگیر بودن فراگیران در فرایند ساخت برای آنان جذابیت زیادی دارد .

• انواع تکالیف از لحاظ نتایج حاصل از آن

تکالیف را می توان به لحاظ نتایج آموزشی حاصل از آن ها و بر پایه ی شیوه های تدریس به کار گرفته شده از سوی معلم به دو دسته تقسیم کرد :

۱- تکالیف محصول محور :

- در این دسته از تکالیف تنها محصول پایانی تکلیف که توسط فراگیر به آموزگار ارائه می شود ، مورد سنجش و ارزیابی قرار می گیرد . مراحل طی شده ضمن انجام تکلیف و یا فرایند پیدایش و انجام محصول مورد نظر نبوده و فقط یافته ی نهایی ارزیابی می گردد (مانند حفظ جدول ضرب) .

۲- تکالیف فرایند محور :

این نوع از تکالیف اغلب به صورت گروهی ، فردی ، کلاسی و در حضور آموزگار انجام می شوند . فرایند انجام تکالیف گام به گام ارزشیابی و ارزش گذاری می شود . در این دسته از تکالیف به مراحل تکمیل ، اجرا و انجام تکالیف بیش از محصول نهایی اهمیت داده می شود . از آن جا که این نوع تکالیف در حضور معلم انجام می شوند ؛ بیش ترین تاثیر را داشته و به دلیل نظارت آموزگار ، به شکل صحیح جهت دهی و تکمیل می شوند.

تکالیف چالشی

تکالیف چالشی: تکالیفی هستند که دانش آموزان را با مسئله‌ی واقعی و موجود در محیط زندگی درگیر می‌کند. این تکالیف به سبب ملموس بودن برای دانش آموزان جذابیت بیشتری دارد و در واقع ابزاری برای یادگیری فعال و عمیق و در عین حال وسیله‌ای برای شناخت و ارزش‌یابی چگونگی پیشرفت و یادگیری دانش آموز محسوب می‌گردد.

مثال: شمارش درختان در مسیر مدرسه، اندازه‌گیری با سنجاق و...

کتاب کار دانش آموز

کتاب کار دانش آموز هم چالشی است و هم با تجربه زیستی دانش آموزان در ارتباط است.

کتاب تفکر و پژوهش سه وجهی تهیه شده است:

۱- تجویزی ۲- نیمه تجویزی ۳- اختیاری

تفاوت آزمون های عملکردی با تکالیف درسی

در برخی موارد آزمون های عملکردی با تکالیف درسی:

بسیار شبیه همدیگرند اگر تفاوتی هست بیش تر در هدف اجرای آن هاست به این صورت که در آزمون های عملکردی هدف اساسی ، آزمودن دانش و مهارت های کسب شده ی دانش آموزان است و در تکالیف هدف اساسی ماندگاری، بهبود و توسعه ی دانش و مهارت های آنان است.

علل تنبلی در انجام تکلیف از سوی دانش آموزان

- ۱- ضعف درسی دانش آموز
- ۲- فقدان محیط کار مناسب
- ۳- بی توجهی به تحرک و ورزش
- ۴- بی انگیزه بودن
- ۵- لُوس بودن
- ۶- عدم آگاهی از آثار سوء تنبلی
- ۷- یکنواختی تکلیف

۸- بی برنامه‌گی کودک

۹- عدم تشویق به موقع

۱۰- عدم نظارت بر تکلیف

۱۱- عدم ارائه بازخوردهای مناسب

۱۲- توقع و حساسیت بیش از حد اطرافیان از دانش آموز

۱۳- علل پزشکی و جسمی و...

* * می شنوم ، فراموش می کنم
، می بینم به خاطر می سپارم ،
عمل می کنم یاد می گیرم.*

کنترل ، ارزیابی و بازخورد تکالیف

کنترل ، ارزیابی و بازخورد تکالیف انجام شده . از سوی فراگیران از اهمیت فراوانی برخوردار است . چرا که بی توجهی به فعالیت کودکان به منزله اهمیت نداشتن فعالیت های انجام شده است و این باعث خواهد شد تا فراگیران در فعالیت های بعدی تلاش لازم را ننمایند . کنترل درست و به موقع تکالیف کمک خواهد کرد تا فراگیران برنامه ریزی، دقت و مرتب بودن را بیاموزند .

رویکردهای جدید یاددهی - یادگیری در برنامه درسی

الف) رویکرد یادگیری مشارکتی

ب) رویکرد یادگیری رفتار خلاق

ج) رویکرد تلفیق موضوعات درسی

د) رویکرد یادگیری پروژه محور

الف) رویکرد یادگیری مشارکتی

در این رویکرد برنامه ها به گونه ای تدوین می شود که دانش آموزان در فرایند اجرا ترغیب به انجام کار گروهی می شوند. تکالیفی که به دانش آموزان محول می شود موفقیت نهایی مستلزم فعالیت همه ی اعضا می باشد. تا به صورت فردی و گروهی انجام دهند.

روی هم رفته اعضای گروه با همکاری و هم اندیشی و از طریق تعامل با یکدیگر، چگونه با هم بودن، چگونه اندیشیدن و چگونه زندگی کردن را یاد می گیرند.

همان طور که گیاهان سبز با بودن نور به سرعت رشد می کنند. دانش آموزان هم با پیدا کردن موقعیت های مشارکت در کلاس پیشرفت می کنند.

مثال: رویکرد یادگیری مشارکتی (طرح تدریس اعضای تیم)

موضوع: ناحیه ی کوهستانی

ردیف	مراحل	نمونه
۱	تشکیل گروه	دانش آموزان را به گروه های ۴ نفره تقسیم کنید
۲	تعیین تکلیف برای هریک از اعضای گروه براساس شماره عضو گروه	نفر شماره ۱: گروه محصولات ناحیه کوهستانی نفر شماره ۲: جمعیت ناحیه کوهستانی نفر شماره ۳: آب و هوای ناحیه کوهستانی نفر شماره ۴: فرهنگ و آداب و رسوم ناحیه کوهستانی
دانش آموزان تکلیف محوله را در خارج از مدرسه انجام می دهند. جمع آوری اطلاعات، مطالعه ی کتاب و یا جمع آوری عکس		
۳	تشکیل گروه جدید براساس شماره های مثل هم	با توجه به شماره های موضوعی در گروه هم شماره قرار گیرند.
در صورتی که تعداد اعضای هرگروه بیش از ۶ نفر باشد می توانید پس از استقرار در گروه هر گروه به دو گروه کوچکتر تقسیم کنید.		
۴	ارائه ی تکلیف در گروه	از اعضا در باره ی تکلیف خود در گروه صحبت کنند و در باره ی آن اطلاعات خود را کامل کنند.
۵	بازگشت به گروه اولیه	
۶	بیان اطلاعات فرد به ترتیب شماره در گروه	هریک از اعضای گروه به ترتیب مطلب خود را برای دیگر اعضا بیان کند.
۷	آزمون به شکل شفاهی، پرسش و پاسخ و یا کتبی	

ب) رویکرد یادگیری رفتار خلاق

با اعتقاد و باور به استعداد همگانی خلاقیت در نزد همه ی دانش آموزان ، آنان را به پرداختن به کارهای نو و اندیشه ی نو و ارزشمند ترغیب می کنیم . آن ها از طریق تکالیف مناسب یاد خواهند گرفت . خلاقانه عمل کنند و با کارهای تکراری ، خسته و دل زده نشوند .

ج) رویکرد تلفیق موضوعات درسی

زندگی مخلوطی است از همه چیز ، در زندگی همه چیز در هم تنیده است و بین همه چیز نوعی پیوند و هم آوایی وجود دارد زندگی را یک جا باید دید یک جا باید شناخت و یک جا باید پذیرفت.

مجموع موضوع های درسی روی هم یک کل را تشکیل می دهد معلمانی که می خواهند آموزش های موفقیت آمیز داشته باشند از قانون آمیختگی و در هم تنیدگی استفاده می کند.

وقتی به آموزش زبان و ادبیات می پردازیم، نه تنها خواندن ، نوشتن ، هجی کردن ، جمله سازی و ساده نویسی را میآموزیم، بلکه می توانیم وارد حوزه ی ریاضی هم بشویم به علوم طبیعی و زیستی تلنگر بزنیم و فعالیت گروهی و اجتماعی را مطرح کنیم و به بازی و سرگرمی هم چشم داشته باشیم.

مثال : تکلیف درسی به شیوه ی تلفیقی

شعر مترسک را به دانش آموزان بدهید. یک بار آن را با بیانی نافذ و آهنگین بخوانند و از آنان بخواهید که یک مترسک با اندازه های زیر درست کنند.

قد مترسک: ۲۰ سانتی متر

گردن مترسک: ۱۵/۵ سانتی متر

پهنای بدن: ۱۵ سانتی متر

طول دست: ۱۵ سانتی متر

طول پا: ۲۵ سانتی متر

روی کاغذ به مقیاس ۱۰ درصد کوچکتر ترسیم شود.

سپس به سؤالات زیر پاسخ دهند:

مترسک برای چه کار می رود؟

اگر برای هر ۴۰۰ متر مربع یک مترسک لازم باشد برای مزرعه ای به بزرگی یک هکتار چند مترسک لازم است؟

نسبت قد مترسک با طول دست و پای او چه قدر است؟

این مترسک روزی چند ساعت، چند دقیقه و چند ثانیه روی پا می ایستد؟

مترسک در فصل تابستان و پاییز چند روز در جالیز است؟ (تعداد روزهای تابستان و پاییز را به دقت مشخص کنند.)

در این فرایند بچه ها مجبورند از ابزار و خط کش استفاده کنند. ذوق هنری خود را به کار گیرند و در باره ی آن چه که ساخته اند و عنار مربوط به آن اطلاعات به دست آورند. بین شعر و ریاضی و هنر پل بزنند.

(د) رویکرد یادگیری پروژه محور

جمع آوری
اطلاعات

فضای یادگیری چنان چه به سمت اجرای پروژه های متناسب با تکالیف رشد دانش آموزان هدایت شود و دانش آموزان از طریق درگیر شدن با موضوع و انجام فعالیت های مرتبط با پروژه مفاهیم را درک کنند و خود مفهوم سازی کنند یادگیری پروژه محور خواهد شد.

مثال: خلق یک نقاشی، ساختن چند تصویر ویدئویی از خود، عکس برداری از پدیده های طبیعی به ویژه جانوران، طراحی و ساخت زیر دریایی، کشتی، پله برقی و... مورد علاقه کودکان است و آن ها برمی انگیزاند (رویکرد خلاقیت)

اهداف یادگیری پروژه محور

- ۱- توجه به علایق کودکان و نوجوانان
- ۲- توسعه ی دانش و درک مفاهیم
- ۳- رشد پرورش مهارت های پژوهشی شامل
- مهارت مشاهده، مهارت شناسایی، مهارت طبقه بندی کردن، مهارت یادداشت کردن، مهارت توضیح دادن
- ۴- رشد و پرورش مهارت های عملی:
- هنر و صنایع دستی (نقاشی، کلاژ، مدل سازی، سفال سازی، بافندگی و...)
- کار با تجهیزات ویژه مثل ذره بین ها، میکروسوپ، دوربین ، رایانه
- ۵- تقویت مهارت های اطلاعاتی و مطالعاتی:
- تعیین موضوع و هدف، بازیابی اطلاعات، انتخاب اطلاعات، سازماندهی اطلاعات، ارزشیابی اطلاعات، مرادده های اطلاعات

ادامه اهداف یادگیری پروژه محور

جمع آوری
اطلاعات

۶- توسعه ی مهارت های شفاهی (صحبت کردن و گوش دادن)

۷- رشد مهارت های خواندن و نوشتن

۸- توسعه نگرش ها از طریق درگیر کردن علایق کودکان نسبت به آن چه که آن ها در مدرسه انجام می دهند.

نگرش های مثبت در یادگیری، کنجکاوی، استقلال، همکاری

۹- تعیین هدف عالی نگرستن به افق های دور دست

۱۰- یادگیری مهارت های پایه: خواندن جزئیات، خواندن انتقادی، پژوهش در کتاب ها و مطالب مکتوب دیگر، استفاده از کتاب های مرجع، نوشتن نامه، خواندن نقشه و ترسیم آن، نوشتن توصیفی، نوشتن راجع به خود، تمرین محاسباتی ریاضیات پایه ، اندازه گیری فواصل و....

ارزش یابی پروژه

جمع آوری
اطلاعات

ارزشیابی پروژه هم کارکرد جوابگو بودن را دارد و هم کارکرد تشخیصی دارد و برنامه ریزی فعالیت هایی است که نقاط قوت و دستاوردهای کودکان را تقویت می کند و نقاط ضعف را از بین می برد.

آن چه باید ارزشیابی شود:

توسعه ی دانش و مفاهیم

مهارت ها (مهارت های پژوهشی، عملی، اطلاعاتی و مطالعاتی و مهارت های ارتباطی)

نگرش ها و پی بردن به احساس واقعی دانش آموزان

روش های ارزش یابی پروژه

- نگاه کردن به آن چه که دانش آموز تولید می کنند.
- سؤال کردن از دانش آموزان در باره ی آن چه که انجام می دهند.
- درگیر کردن دانش آموز
- ثبت رویدادها و نگهداری سابقه ی پیشرفت

سنجش محصولات

- ۱- بدون در نظر گرفتن هدف های پروژه نمی توان در مورد محصولات قضاوت کرد.
 - ۲- باید توانایی های فردی دانش آموزان را نیز هنگام سنجش در نظر گرفت .
 - ۳- هنگام سنجش کار باید مناسب بودن آن برای مخاطبان از پیش تعیین شده در نظر گرفت.
 - ۴- به هنگام سنجش ، زمینه ای را که در آن کار نهایی شکل گرفته است را در نظر گرفت.
- (منابع، نوع کمک هایی که دریافت کرده است ، زمان سپری شده برای رسیدن به این نتیجه)

همیشه از خوبی آدم‌ها
برای خودت دیوار بساز.
هر وقت در حق تو بدی کردند،
فقط یک آجر از دیوار بردار
بی‌انصافیست اگر دیوار را خراب کنی!!!